

2. Кодекс законів про працю в Україні, прийнятий Законом / РСР: від 10 грудня 1971 р. (Відомості Верховної Ради УРСР, 1971. – № 50) з подальшими змінами і доповненнями; 1999 р., № 12-43, 378 с. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.

3. Косміна Р.М. Бухгалтерський (фінансовий) облік : навч. посібн. / Р.М. Косміна / за ред. Ю.Д. Чацькіса. – К. : Вид-во "Вища шк.", 2008. – 255. – С. 23.

4. Катеринець Н. Облік праці за новими формами / Н. Катеринець // Дебет-Кредит. – 2009. – № 5. – С. 3-4. 21.

5. Лишиленко О.В. Бухгалтерський облік : навч. посібн. / О.В. Лишиленко. – К. : Центр навч. літ-ри, 2003. – 624 с.

6. Про оплату праці: Закон України від 24 березня 1995 р., № 108/95. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.

7. Пушкар М.С. Фінансовий облік : підручник / М.С. Пушкар. – Тернопіль : Вид-во "Карт-бланш", 2002. – 628 с.

8. Полянська О.А. Методичні аспекти автоматизації обліку, аналізу і аудиту праці і заробітної плати / О.А. Полянська, М.В. Шах // Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. молодих науковців, аспірантів, здобувачів і студентів 3 грудня 2010 року. / відп. ред. З.В. Герасимчук. – Луцьк : РВВ Луцького НТУ, 2010. – 608 с.

9. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність : підручник / Н.М. Ткаченко. – Вид. 2-ге, [перероб. та доп.]. – К. : Изд-во "Алерта", 2008. – 926 с.

10. Хом'як Р.Л. Бухгалтерський облік в Україні : навч. посібн. – Вид. 2-ге, [перероб. та доп.] / Р.Л. Хом'як, М.В. Корягін. – Львів : Вид-во "Інтелект-Захід", 2003. – 820 с.

11. Чабанюк О.М. Розрахунок заробітної плати в умовах застосування інформаційних систем / О.М. Чабанюк // Україна в сучасному інформаційному просторі: теоретичні і прикладні аспекти : матер. доп. V-ї Міжнар. наук.-практ. конф., Львів. – 2004. – С. 204-206.

Чабанюк О.М., Залуцкая У.М. Учет оплаты труда в рыночных условиях

Исследован труд рабочих как необходимой составляющей части процесса производства, потребления и распределения созданного продукта. Обоснована необходимость правильного учета, поскольку заработная плата – одно из важнейших средств повышения заинтересованности работников в результатах своего труда, ее правильный учет является необходимым условием для обеспечения потребностей предприятия и работников.

Ключевые слова: оплата труда, заработная плата, учет заработной платы.

Chabanyuk O.M., Zalucka U.M. An account of payment of labour is in market conditions

Study of workers as a necessary component of the process of production, consumption and distribution of the created product. The necessity of proper accounting, as wage payment – One of the most important means of increasing the interest of employers in the results of their work, its proper accounting is essential to meet the needs of businesses and workers.

Keywords: payment of labor, salary, accounting process of labor.

УДК 630:520.33

Аспір. І.Є. Ярова – Сумський НАУ

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНО ОРІЄНТОВАНОГО УПРАВЛІННЯ ЛІСОГОСПОДАРЮВАННЯМ

Сформульовано теоретико-методологічні засади формування системи екологічно орієнтованого управління та менеджменту у сфері лісогосподарювання. Обґрунтовано визначення ресурсно-екологічного управління, екологічного та екосистемного менеджменту. Розглянуто сутнісно-змістовну основу управлінського еколого-економічного аналізу.

Ключеві слова: лісове господарство, екологізація, управління, менеджмент, управлінський аналіз, діагностика, організаційно-економічні засади.

Вступ та постановка проблеми. Проблема вдосконалення управління лісовим господарством на еколого-економічних засадах сьогодні зумовлена зміною ідеології використання ресурсного та екологічного потенціалу лісів, а також поступовим переходом до сучасної концепції інтегрованого менеджменту. Ринково орієнтована економіка лісового господарства потребує істотного підвищення інтенсифікації лісогосподарського виробництва та сталого лісокористування, переорієнтації підприємств на більш повне та збалансоване використання лісоекологічних, еколого-економічних та соціальних факторів. Йдеться про "економізацію" та екологізацію лісогосподарювання. Це потребує формування та розвитку системи управління лісовим господарством на еколого-економічних засадах, визначальною складовою якої є зокрема й екологічний менеджмент [1, 2].

Необхідно констатувати, що вирішення еколого-економічних проблем лісокористування, підвищення лісоресурсного потенціалу та покращення його якісних показників потребує розвитку екологічно орієнтованого управління лісовим господарством.

Значний внесок у вирішення еколого-економічних проблем раціонального використання та відтворення лісових ресурсів, формування організаційно-економічних механізмів екологічного управління в лісоресурсній сфері зробили провідні вітчизняні та зарубіжні науковці: І. Антоненко, О. Анцукевич, С. Генсірук, Я. Дяченко, Т. Кислова, Я. Коваль, Т. Лобовиков, Л. Максимів, Є. Мішенін, М. Мойсєєв, А. Петров, Є. Полянський, М. Римар, І. Синякевич, В. Страхов, Ю. Туниця, О. Фурдичко та ін. Потребують подальшого дослідження організаційно-економічні засади розвитку системи екологічно спрямованого управління, а також лісогосподарського менеджменту.

Мета дослідження полягає у поглибленні теоретико-методологічних засад розвитку екологічно орієнтованого управління лісовим господарством у межах загальної концепції сталого та екосистемного лісокористування. Це зумовлює, зокрема, необхідність поглиблення сутнісно-змістовної основи екоменеджменту в лісовому господарстві.

Виклад основних результатів. Механізм екологічно орієнтованого управління сталим лісокористуванням є цілісною сукупністю принципів, методів та інструментів управління, за допомогою яких організовуються, регулюються і координуються процеси раціонального використання та відтворення лісових ресурсів сукупно з виробничими, соціально-економічними процесами. Забезпечується належний рівень екологізації відтворювальних процесів та екологічної безпеки виробництва і споживання лісової продукції, а також відтворюється якість лісоресурсного потенціалу як специфічного еколого-економічного суспільного блага. Організаційно-економічний механізм управління лісокористуванням – це також структура економічних суб'єктів у процесі їх взаємодії у сфері використання та відтворення лісових ресурсів, а також охорони навколишнього природного середовища. При цьому система прямих і зворотних еколого-економічних зв'язків між суб'єктами господарювання відображає характер функціонування механізму, його цільову орієнтацію (рис. 1).

Розвиток механізму сталого лісокористування, екологізації лісового господарства пов'язаний з організаційно-економічними формами лісогоспо-

дарювання, які за суттю становлять його структурно-функціональну основу. Організаційно-економічними формами, як складові елементи (підмеханізми) механізму лісогосподарювання, виступають, наприклад: методи планування, програмування і прогнозування; організаційна система управління; стандарти і нормативи; економічні важелі і стимули; ціновий, фінансово-кредитний і податковий механізми та ін.

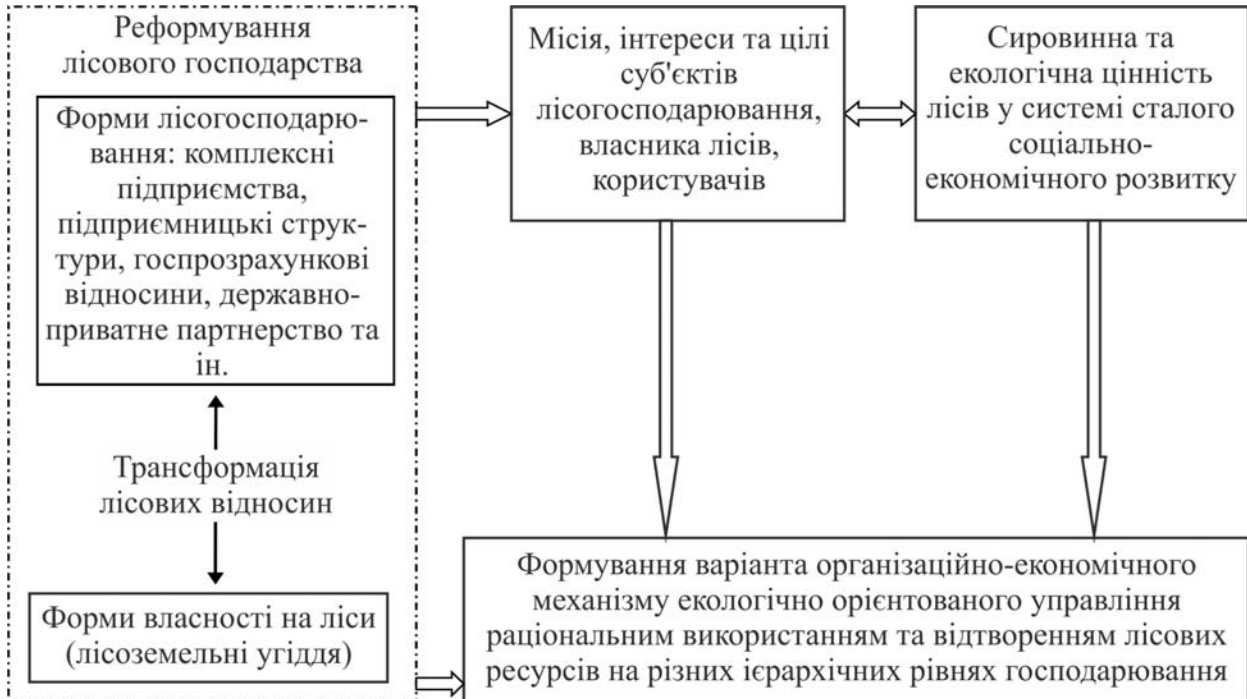

Рис. 1. Схема формування варіанта організаційно-економічного механізму екологічно орієнтованого управління раціональним використанням та відтворенням лісових ресурсів

Лісогосподарське та промислове виробництво в комплексних лісових підприємствах мають різні економічні, лісоекологічні та еколого-економічні інтереси та цілі. Реалізація екологічно відповідального управління потребує вирішення конфліктів, які виникають у процесах використання та відтворення лісових ресурсів між підрозділами лісового підприємства. Для цього доцільно, на наш погляд, розпочати використовувати механізм фасілітації [3] як форму вирішення лісівничо-еколого-економічних конфліктів.

Істотна зміна ідеології у сфері управління лісокористуванням викликає стратегічно важливим еколого-економічним та соціальним значенням лісових ресурсів, їх багатофункціональністю та міжгалузевим характером використання ресурсного та екологічного потенціалу лісів, а також зростаючими потребами суспільства в екологічно безпечному та чистому навколишньому природному середовищі. Як нову парадигму управління сталим багатоцільовим лісокористуванням на екосистемній основі потрібно розглядати впровадження системи екологічного менеджменту лісового господарства. Розроблення та впровадження ефективної системи лісоекологічного менеджменту підприємств є необхідною складовою екологізації лісового комплексу.

Уряд України затвердив низку документів, які визначають сучасну лісову політику та обумовлюють трансформацію лісових відносин у напрямку сталого лісокористування, поступового переходу на ринкову модель лісогос-

подарювання. Так, "Концепція реформування та розвитку лісового господарства" (2006 р.) [4] передбачає: розроблення критеріїв (показників) сталого управління лісами; збільшення лісистості території до науково обґрунтованих показників; нагромадження ресурсного та екологічного потенціалу лісів; удосконалення фінансово-економічного механізму; забезпечення самоокупності та прибутковості підприємств лісового господарства та ін. Для досягнення поставлених завдань, згідно з Концепцією, передбачається: поступова реструктуризація неефективних лісгосподарських підприємств шляхом їх відокремлення і створення деревообробних підприємств (філіалів) та реалізації їм деревини на ринкових умовах; поєднання заходів державної підтримки та впровадження економічного механізму ринкового спрямування; створення економічних засад надання послуг лісовому господарству на конкурентній основі.

Отже, "Концепція реформування та розвитку лісового господарства" закладає основні екологічні орієнтири розвитку підприємств лісового господарства в ринкових умовах природогосподарювання, механізми розвитку підприємництва у сфері використання та відтворення природних ресурсів. Також варто зазначити, що "Концепція національної екологічної політики України на період до 2020 року" (2007 р.) окреслює необхідність екологізації лісового господарства; запровадження систем повної відповідальності в лісресурсній сфері; гармонійне поєднання державних та ринкових механізмів лісокористування; інституціональне забезпечення раціоналізації використання та відтворення лісових ресурсів на ринкових засадах [5].

Таким чином, необхідно констатувати, що сучасні положення організації лісового господарства на засадах сталого та екосистемного управління, які містяться у зазначених документах, дають змогу зробити висновок, що сформовані економічні заходи щодо ринково орієнтованої трансформації лісових відносин, екологізації лісокористування обумовлюють необхідність створення інтегрованої системи лісгосподарського управління, а також поступового впровадження елементів екологічного менеджменту.

Загалом, лісовий менеджмент покликаний створити інтегральну систему управлінської діяльності для забезпечення екологічно сталого використання та відтворення лісових ресурсів. Функціонування лісового менеджменту, як системи управлінської діяльності, охоплює виконання загальних і спеціальних функцій управління, використання різних методів, інструментів, форм і структур управління ресурсним та екологічним потенціалом лісів. Сучасний етап розвитку менеджменту організації лісового господарства здебільшого ґрунтується на ресурсній моделі лісгосподарювання, основним принципом якої є безперервне та невиснажливе лісокористування (БНЛК), яка зумовлює оптимізацію обсягів усіх видів використання матеріальних ресурсів лісу. Передбачається поступовий перехід на систему екологічного менеджменту лісового господарства, яка забезпечує одночасне досягнення економічних, екологічних і соціальних цілей лісокористування. У роботі [2, с. 19] зазначено, що нові підходи до менеджменту лісового господарства на засадах сталого розвитку відображені у таких термінах, як "сталий лісовий менеджмент", "екологічно сталий лісовий менеджмент", "екосистемний підхід до лісового менеджменту", "системний лісовий менеджмент", "спільний лісовий менеджмент". Ці підходи надають різний пріоритет окремим аспектам лі-

согосподарювання, лісоресурсного розвитку – лісоекологічному, екосистемному, економічному, еколого-економічному, соціальному. Таким чином, йдеться про подальший розвиток екологічно орієнтованого управління лісовим господарством, однією із форм якого є система екологічного (лісоекологічного, екосистемного) менеджменту комплексних лісогосподарських підприємств. Отож, концепція сталого розвитку в різних сферах природокористування проявляється в обґрунтуванні необхідності розвитку ресурсно-екологічної політики та управління [6]. При цьому доцільно говорити, на наш погляд, і про ресурсно-екологічне управління у сфері лісогосподарювання, яке ми розглядаємо як сукупність принципів та методів, засобів та форм управління ресурсним та екологічним потенціалом лісів у контексті принципів сталого та комплексного багатоцільового лісокористування.

Необхідно констатувати, що існуючі теоретико-методичні пропозиції щодо застосування окремих елементів екологічного менеджменту в лісовому господарстві [1, 2, 7, 8, 22] потребують подальшого системного поглиблення з позиції більш широкого та конструктивного застосування організаційно-економічних механізмів та інструментів ринкового спрямування у сфері управління лісовим господарством на еколого-економічних засадах. Реформування галузі лісового господарства передбачає поетапну трансформацію діяльності комплексних лісогосподарських підприємств, що безумовно визначає особливості розвитку сталого управління у лісовому господарстві (рис. 2). Згідно з наведеним підходом, видові форми екологічно орієнтованого управління лісовим господарством формуються залежно від статусу лісгоспу в системі державного управління лісовим господарством, сфери діяльності, а також дії екологічних факторів природного та техногенного характеру.

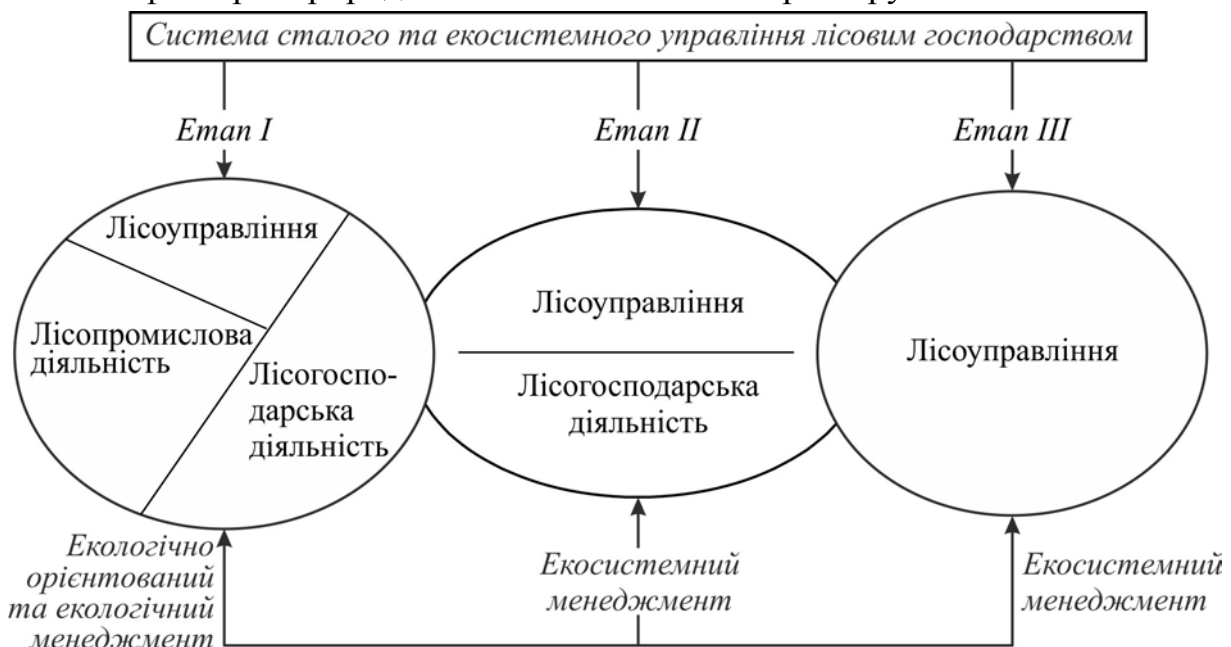

Рис. 2. Трансформація діяльності та управління підприємствами лісового господарства на еколого-економічних засадах (Джерело: авторська розробка на основі [9-12])

Система лісоекологічного менеджменту є складовою загальної системи менеджменту підприємств лісового господарства, що включає: організаційну структуру, систему екологізації планування, розподіл та регулювання

екологічної та соціальної відповідальності між підрозділами; процедури, процеси та ресурси, які необхідні для розроблення та досягнення цілей лісоекологічної політики, а також її перегляду та коригування.

Екологічний менеджмент підприємств лісового господарства треба визначати, на наш погляд, як внутрішньо мотивовану результативну діяльність економічних суб'єктів у лісоресурсній сфері (підприємств, фірм, виробничих об'єднань, окремих підприємців), що спрямована на досягнення лісоекологічних та еколого-економічних цілей та програм, реалізацію відповідних проектів лісогосподарювання, а основна мета такої діяльності – зниження антропогенного навантаження на лісові екосистеми, щоб мінімізувати збиток та ризик виникнення економіко-правової відповідальності підприємств.

Формування та розвиток системи екологічного управління та менеджменту в лісовому комплексі потребує проведення управлінського аналізу. Це необхідно для виявлення та оцінки проблемних ситуацій, які пов'язані з розвитком сталого управління лісовим господарством та екосистемним управлінням лісами.

Останнім часом дедалі більшого значення у практиці господарювання набувають управлінський аналіз і, зокрема, управлінське консультування та управлінська діагностика [13-19]. У роботі [16, С. 6] зазначено, що внаслідок деяких об'єктивних та суб'єктивних причин термін "управлінський аналіз" донедавна дуже рідко траплявся як у вітчизняних, так і в зарубіжних наукових публікаціях. Вивчення останніх наукових та методичних розробок щодо модифікації різних видів аналізу свідчить про те, що автори визнають новизну управлінського аналізу як складову технології управління підприємством, але при цьому ототожнюють його з управлінським обліком або зводять до комплексного економічного аналізу.

На наш погляд, необхідність застосування управлінського еколого-економічного аналізу в сфері лісогосподарювання пов'язано, з одного боку, із трансформацією лісових відносин, реформуванням галузі лісового господарства, а з іншого – необхідністю реалізації сучасних принципів раціоналізації використання та відтворення лісових ресурсів (сталого управління лісокористуванням, екосистемного управління, екологізації лісового господарства).

Таким чином, управлінський аналіз повинен стати важливою складовою ефективності функціонування еколого-економічних механізмів лісогосподарювання та охоплювати відповідні управлінські проблеми екологічно сталого лісокористування. Він представляє собою еколого-економічний аналіз, адаптований до цілей та завдань конкретного лісогосподарського підприємства.

Управлінський аналіз сприяє виявленню еколого-економічних зв'язків між окремими сферами та об'єктами управління лісогосподарюванням (зокрема, між лісогосподарським та промисловим виробництвом), правильному обґрунтуванню мети та відбору ефективного варіанта рішення щодо сталого лісокористування. У процесі прийняття лісогосподарських рішень управлінський аналіз зменшує невизначеність вихідної еколого-економічної ситуації та відповідні ризики, які пов'язані з вибором правильного рішення у сфері екозбалансованого лісогосподарювання. Таким чином, управлінський аналіз є засобом обґрунтування управлінських еколого-економічних рішень,

удосконалення його методів визначається потребами екологічно орієнтованого управління лісогосподарюванням.

Управлінський еколого-економічний аналіз сприяє вирішенню таких питань, як: обґрунтування альтернатив управлінського рішення в системі сталого та екосистемного управління лісовим господарством, порівняння та вибір найбільш збалансованих варіантів, аналіз очікуваних результатів лісогосподарювання. Основна мета аналітичної роботи, яку необхідно здійснювати в системі сталого та екосистемного управління лісогосподарським підприємством, – підвищення ефективності та результативності функціонування лісових підприємств на принципах сталого та багатоцільового лісокористування.

Необхідно констатувати, що в широкому розумінні об'єктами управлінського еколого-економічного аналізу лісогосподарювання є відтворювальні процеси, які пов'язані з раціональним використанням та відтворенням лісових ресурсів (зокрема бізнес-підприємницькі процеси), залежно від поставлених цілей та завдань перед системою управлінського аналізу.

Метою управлінського еколого-економічного аналізу є підготовка аналітичної лісоекологічної та еколого-економічної інформації, яка необхідна та достатня для прийняття управлінського рішення щодо сталого та багатоцільового використання та відтворення лісових ресурсів. Підцілі (завдання) управлінського еколого-економічного аналізу визначаються різновидами управлінських лісогосподарських рішень, які враховують їх спрямованість та часовий аспект, який має визначальне значення у лісовому господарстві. Основні функції управлінського еколого-економічного аналізу визначено таким чином:

1. Оціночна. У процесі оціночного управлінського еколого-економічного аналізу необхідно виявляти відмінності досягнутого еколого-економічного стану та якості лісових ресурсів і лісогосподарювання від запрограмованого шляхом порівняння відповідних показників (параметрів) та встановлених критеріїв, індикаторів.
2. Діагностична. Діагностичний управлінський еколого-економічний аналіз охоплює деталізоване виявлення ознак невідповідності об'єктів лісогосподарювання до встановлених критеріїв, а також причин невідповідності.
3. Регулятивно-цільова. Ця функція передбачає обґрунтування рекомендацій щодо досягнення запрограмованого соціально-еколого-економічного рівня лісогосподарювання, виявлення резервів підвищення ефективності екологічно орієнтованого управління лісовим господарством.

Об'єктами управлінського аналізу в системі організаційно-економічного механізму екологічно орієнтованого управління лісогосподарюванням можуть бути:

1. Управлінські лісоекологічні, еколого-економічні та соціальні проблеми, які пов'язані з реалізацією принципів сталого лісокористування, екосистемного управління лісами. До них, зокрема, належать питання щодо екологізації організації відтворювальних лісогосподарських процесів, розвитку екологічно спрямованого підприємництва, гармонізації лісогосподарського та промислового виробництва тощо.
2. Управлінські лісівничо-еколого-економічні та соціальні рішення. При цьому аналізується їх ефективність та результативність, а також прогнозовані екодеструктивні наслідки.

3. Система екологічно орієнтованого управління лісовим господарством та її окремі елементи: екологічний та екосистемний менеджмент, інструменти еколого-економічного управління тощо.

Основні принципи управлінського еколого-економічного аналізу, згідно з [16], також мають охоплювати: комплексність та системність, адаптивність, ранню діагностику, оперативність та своєчасність, безперервність, циклічність та верифікацію, пріоритетність аналізу вузьких еколого-економічних місць та ведучих елементів лісогосподарювання.

Удосконалення системи управління в напрямку його екологізації потребує спеціальних досліджень. При цьому розробляються не тільки методи збирання та оброблення інформації для підготовки рішень в межах, наприклад, здійснення екологічного аудиту (діагностичного аудиту) [20]. Діагностика екологічно орієнтованого управління у сфері лісогосподарювання розглядається як дослідницька діяльність, спрямована на встановлення, аналіз та оцінку проблем підвищення ефективності формування та розвитку системи екологічного управління та екологічного менеджменту стосовно раціоналізації використання та відтворення лісових ресурсів у контексті принципів сталого та екосистемного лісоресурсного розвитку. Управлінська еколого-економічна діагностика має декілька напрямків: еколого-економічна оцінка цілеспрямованості та місії лісогосподарської діяльності; оцінка структури управління в напрямку її екологізації лісовим підприємством; аналіз ефективності інформаційно-аналітичного та організаційно-технічного забезпечення управлінської праці.

Особливою складовою управлінського еколого-економічного аналізу виступає оцінка якості управлінської діяльності, спрямованої на вирішення лісоекологічних, еколого-економічних та соціальних проблем сталого лісокористування. Діагностику екологічно спрямованої управлінської діяльності в перспективі також можна розглядати як не відділену складову управлінського консультування.

Отож, в умовах, коли потрібно освоювати нові підходи до організації екологічно спрямованого управління лісогосподарськими процесами, які відповідали б принципам сталого та екосистемного лісокористування на багатоцільовій основі, важливого значення набуває кадровий чинник. Для досягнення якісного еколого-економічного результату лісогосподарювання необхідно мати ресурси загалом та ресурси менеджера, які, зокрема, є набором засобів, який має певний суб'єкт і, який може бути їм використаний для виконання певних завдань екологізації лісового господарства. Систему особистих ресурсів менеджера в механізмі екологічно орієнтованого лісогосподарського менеджменту також визначають такі складові [21]: адміністративні, професійні та психологічні ресурси.

Висновки. Екологізація лісового господарства та формування ринкових відносин у сфері лісогосподарювання зумовлюють необхідність побудови організаційно-економічного механізму екологічно орієнтованого управління раціональним використанням та відтворенням лісових ресурсів. Поглиблення екологічної спрямованості управління лісогосподарськими процесами в межах загальної ідеології сталого та екосистемного управління лісовим господарством повинно здійснюватися на основі поступового створення системи екологічного та екосистемного менеджменту. Формування та розви-

ток екологічно орієнтованого менеджменту в лісовому господарстві потребує конструктивного врахування галузевої специфіки на різних етапах відтворювальних лісогосподарських процесів. Для оцінки результативності та якості управління лісовим господарством на еколого-економічних засадах необхідно розвивати систему управлінського аналізу.

Література

1. **Лебедев С.І.** Теоретико-методологічні засади формування галузевої системи екологічного менеджменту підприємств : монографія / С.І. Лебедев. – Львів : Ліга-Прес, 2008. – 340 с.
2. **Дейнека А.М.** Лісове господарство: еколого-економічні засади розвитку / А.М. Дейнека. – К. : Вид-во "Знання", 2009. – 350 с.
3. **Фасилитация** как форма решения конфликта. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.mykod.ru/index.php/2009-03-08-15-32-03-08-15-32-52/84-2009-03-09-08-04-51.html>.
4. **Про схвалення** Концепції реформування та розвитку лісового господарства: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 квіт. 2006 р., № 208-р. – Офіційний сайт Верховної Ради України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.rada.gov.ua>.
5. **Про схвалення** Концепції національної екологічної політики України на період до 2020 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 жовт. 2007 р., № 880-р. Єдиний реєстр. номер: 41253/2007. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.uazakon.com/document/fpart27/idx27483.htm>.
6. **Пахомова Н.В.** Ресурсно-экологические проблемы России и других стран с переходной экономикой: взгляд зарубежных специалистов / Н.В. Пахомова // Проблемы современной экономики. – № 4(12). [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.m-economy.ru/art.-php3?artid=13587>
7. **Харионовская И.В.** Развитие элементов экологического менеджмента в лесопользовании / И.В. Харионовская // Лесное хозяйство : теорет. и науч.-производ. ж-л. – 2004. – № 3. – С. 30-32.
8. **Экологические** рекомендации по лесопользованию и лесопользованию / М.Е. Тарасов, П. Вейола, Н.А. Дружинин, Ф.Н. Дружинин, А.Т. Загидуллина, И.В. Коробейников и др. – Хельсинки-Санкт-Петербург : Метсэлиитто, Ботния, 2009. – 56 с.
9. **Синякевич И.** Лесное хозяйство Украины в XXI в.: сценарии развития / И. Синякевич, И. Соловий, А. Дейнека // Экономика Украины. – 2007. – № 9. – С. 72–81.
10. **Коваль Я.В.** Пріоритети лісоресурсного розвитку пореформеного сектору економіки / Я.В. Коваль // Науковий вісник НАУ : зб. наук. праць. – Сер.: Лісівництво. – К. : Вид-во НАУ. – 2003. – № 61. – С. 190-200.
11. **Коваль Я.В.** Як нам реорганізувати лісоресурсну сферу України / Я.В. Коваль // Трибуна. – 2007. – № 5/6. – С. 20–23.
12. **Петров А.П.** Лесхоз: его статус в системе государственного управления лесным хозяйством / А.П. Петров // Лесное хозяйство : теорет. и науч.-производ. ж-л. – 1999. – № 5. – С. 23-25.
13. **Карась Л.** Управленческая диагностика – основа совершенствования менеджмента / Л. Карась // Проблемы теории и практики управления. – 1996. – № 6. – С. 78-82.
14. **Економічна** діагностика / Т.Ф. Косянчук, В.В. Лук'янова, Н.І. Майорова, В.В. Швид / за заг. ред. Т.Ф. Косянчук. – Львів : Вид-во "Новий Світ", 2000. – 452 с.
15. **Камерон К.** Диагностика и изменение организационной культуры : пер. с англ. / К. Камерон, Р. Куин / под ред. И.Н. Андреевой. – СПб. : Изд-во "Питер", 2001. – 320 с.
16. **Филиппова С.В.** Управленческий анализ: теория и практика / С.В. Филиппова. – К. : Вид-во АВРИО, 2004. – 360 с. – (Цикл "Современные управленческие технологии).
17. **Филиппова С.В.** Система управленческого анализа и учета как эффективный инструмент управления предпринимательской деятельностью малых предприятий / С.В. Филиппова, К.В. Ковтуненко // Збірник наукових праць Черкаського інженерно-технологічного ін-ту. – Сер.: Економічні науки. – Черкаси : Вид-во ЧПП, 2001. – С. 79-83.
18. **Мельник В.И.** Анализ и оценка систем управления на предприятии / В.И. Мельник. – М. : Изд-во "Финансы и статистика", 1990. – 136 с.
19. **Кунц Г.** Управление: системный и ситуационный анализ управленческих функций / Г. Кунц, С. О'Доннелл : пер. с англ. – М. : Изд-во "Прогресс", 1981. – Т. 1. – 494 с. – Т. 2. – 511 с.

20. Максимив Л.И. Диагностический аудит интегрированных систем экологического менеджмента // Экономика природопользования: Обзорная информация. – М. : Изд-во ВИНТИ, 2004. – № 5. – С. 96-103.

21. Денисов В.М. О ресурсах вообще и о ресурсах менеджера в частности / В.М. Денисов // Менеджмент в России и за рубежом. – 2003. – № 4. – С. 45-55.

22. Максимив Л.И. Менеджмент устойчивого лесного хозяйства в контексте постулатов экологической экономики / Л.И. Максимив, И.П. Соловий, Л.Д. Загвойская // Экономика природопользования. – 2008. – № 6. – С. 107-114.

***Яровая И.Е.* Организационно-экономические принципы развития экологически ориентированного управления лесохозяйствованием**

Сформулированы теоретико-методологические принципы формирования системы экологически ориентированного управления и менеджмента в сфере лесохозяйствования. Обосновано определение ресурсно-экологического управления, экологического и экосистемного менеджмента. Рассмотрена сущностно-содержательная основа управленческого эколого-экономического анализа.

Ключу слова: лесное хозяйство, экологизация, управление, менеджмент, управленческий анализ, диагностика, организационно экономические принципы.

***Yarovaya I.E.* Organizational and economic foundations of environmentally oriented management development in forestry**

This article is devoted to the theoretical and methodological foundations of formation of environmentally oriented management system in forestry. Definition of resource and environmental management, environmental and ecosystem management is considered. Content-based management of eco-economic analysis is revealed in this article.

Keywords: forestry, ecologization, control, management, management analysis, diagnostics, organizational and economic foundations.
